

Kierownictwo firmy a piractwo komputerowe

Zgodnie z polskim prawem istnieją dwa rodzaje odpowiedzialności za naruszanie praw autorskich przysługujących producentom oprogramowania komputerowego.

Poszkodowani producenci mogą dochodzić swoich praw na drodze karnoprawnej jak i cywilnoprawnej.

Przepisy regulujące zasady odpowiedzialności karnej za naruszenie praw autorskich (majątkowych i osobistych) są zawarte w dwóch ustawach: z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, (dalej KK) i z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (dalej UOPAiPP). Zgodnie z ogólnymi zasadami odpowiedzialności karnej zawartymi w Rozdziale I KK, odpowiedzialność karna za popełnienie czynu zabronionego może być przypisana wyłącznie osobie fizycznej (art. 1 § 1 i § 3), jako że czyn może być wyłącznie przejawem woli człowieka. Osoba prawna zgodnie z KK nie może ponieść odpowiedzialności karnej. Z praktyki w zakresie ścigania przestępstw szeroko rozumianego piractwa komputerowego można przyjąć, że wina za popełnienie tego rodzaju przestępstwa może być przypisana zwłaszcza: (i) członkom zarządu spółek prawa handlowego, (ii) dyrektorom przedsiębiorstw i instytucji np. państwowych, (iii) osobom, które zajmują się administracją sieci komputerowych, a także (iv) osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, zwłaszcza w zakresie sprzedaży urządzeń komputerowych oraz (v) właścicielom komputerów (użytkownicy końcowi). Jak już stwierdziliśmy, o tym kto zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karnej decyduje możliwość przypisania winy konkretnej osobie (art. 1 § 3 KK). Na czym może polegać wina kierownictwa firmy w odniesieniu do piractwa komputerowego? W zasadzie możliwe są dwie formy popełnienia tego rodzaju przestępstw. Po pierwsze to kierownictwo firmy podejmuje decyzję dotyczące zakupu, zarządzania i korzystania z oprogramowania komputerowego. Wydając swoim pracownikom sprzeczne z przepisami prawa polecenia, władze firmy swoim działaniem naruszają dyspozycję art. 18 § 1 K.K. który stanowi, że odpowiada za sprawstwo nie tylko ten, kto wykonuje czyn zabroniony sam albo wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, ale także ten, kto kieruje wykonaniem czynu zabronionego przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej wykonanie takiego czynu. Po drugie, prowadzący firmę ponoszą odpowiedzialność za sprzeczne z prawem działania swoich pracowników jeśli (i) wiedzą o takich niezgodnych z prawem działaniach, (ii) jeśli przewidując możliwość ich popełnienia godzą się na nie, (iii) lub dopuszczają do naruszenia prawa w skutek nie zachowania należytej ostrożności, mimo iż powinni byli lub mogli przewidzieć sytuację mogącą prowadzić do popełnienia przestępstwa. W zakresie odpowiedzialności cywilnej należy pamiętać o tym, iż zgodnie z polskim prawem osoby prawne ponoszą odpowiedzialność za działania podejmowane przez swoich pracowników, a tym bardziej członków ich władz. Tak więc to osoba prawna jest adresatem roszczeń przysługujących poszkodowanym producentom oprogramowania i ona ponosi wszelkie konsekwencje majątkowe.